

**CENTER ZA SOCIALNO DELO NOVA GORICA**  
**Center za pomoč na domu Klas**

Datum: 26.08.2013

Skladno s spreminjajočo se demografsko strukturo občutno spreminjajo tako potrebe kot tudi obseg programov za starejše občane in temu je potrebno slediti. Pomoč družini na domu po Zakonu o socialnem varstvu predstavlja eno izmed socialno varstvenih storitev in obsega socialno oskrbo upravičenca v primeru invalidnosti, starosti ter drugih primerih, ko socialna oskrba na domu lahko nadomesti institucionalno varstvo. Pomoč na domu kot podporna mreža za starega človeka v bivalnem okolju. Center za socialno delo Nova Gorica v okviru Centra za pomoč na domu Klas kot izvajalec že vrsto let uspešno, kvalitetno, strokovno in skladno z etičnimi načeli izvaja storitve pomoči na domu za občane Občine Miren-Kostanjevica in ostalih občin na goriškem. Skrb za starejše, invalidne in pomoči potrebne osebe je prioriteta naloga CPD Klas. Ključnega pomena je, da se ohranja najmanj takšen obseg in kvaliteta storitve, kot jo uporabniki imajo sedaj na področju vseh občin, ki ji CPD Klas pokriva, tudi v bodoče.

Znano je, da se je od osamosvojitve pričakovana življenjska doba moških podaljšala za šest, žensk pa za sedem let. Strokovnjaki napovedujejo podoben trend, saj naj bi ženske leta 2060 živele v povprečju že 89 let. Čez 15 let bo v Sloveniji namreč dvakrat več starejših kot otrok. Dobra novica je, da je veliko starejših od 65 danes zdravih, v dobri fizični kondiciji in se radi vključujejo v družabno in družbeno življenje. Toda prej ali slej bodo potrebovali pomoč za življenje v domačem okolju, njihovi svojci pa jim ne bodo mogli pomagati ali tega ne bodo znali. Manj kot petina jih bo potrebovala tudi zdravstveno nego. Oskrba starejših je bila včasih zasebna družinska zadeva, v sodobnem svetu pa postaja javna.

V pomoč naj bo spodnji tabela, kjer je prikazan delež prebivalcev po starostnih skupinah za območje Občine Miren-Kostanjevica in občin, ki jih pokriva CSD Nova Gorica.

Tabela: Delež prebivalcev po starostnih skupinah v letu 2012

<b>Starost / občine</b>	<b>0 – 14 let (%)</b>	<b>Nad 65 let (%)</b>	<b>Nad 80 let (%)</b>	<b>Povprečna starost leta</b>
Mestna občina NG	13,8	18,7	5,3	43,6
Brda	13,1	19,2	6,8	43,9
Kanal ob Soči	13,6	19,8	5,2	44,0
Miren - Kostanjevica	13,4	17,9	4,9	43,3
Renče - Vogrsko	12,8	18,0	5,9	44,0
Šempeter - Vrtojba	13,2	18,5	4,6	43,7
<b>Slovenija</b>	<b>14,4</b>	<b>17,0</b>	<b>4,4</b>	<b>42,0</b>

Vir: Statistični urad RS podatkovna baza SI –STAT ( 1.7.2012)

Opazen je trend staranja prebivalstva. Beležimo konstanten porast števila starejših nad 65 let v vseh občinah, med slednjimi predvsem porast števila starejših od 80 let. Tako delež starejših, kot povprečna starost sta na našem območju višja od državnega povprečja. V občini Kanal se procent starejših od 65 let približuje 20%, največ starih nad 80 let pa je v

Brdih. Življenje je bogato tudi po šestdesetem in tudi družba se vse bolj zaveda, kako dragocen je lahko prispevek starejših. Prav o tem govori pojem aktivno staranje: da lahko polno živimo ter v službi, doma in v družbi veliko prispevamo, tudi ko se postaramo.

V zadnjih nekaj letih so se na področju storitev pomoči na domu zgodili pomembni premiki. Postavljeni so bili novi temelji, ki so usmerjali razvoj stroke. Zagotovo pa imajo izjemno pomembno vlogo tudi vse občine, ki že danes stremijo k čim bolj prijazni politiki skrbi za starejše.

**V nadaljevanju posredujemo nekaj koristnih podatkov, ki lahko služijo za opredelitev in odločitve o nadaljnjem razvoju pomoči na domu.**

V spodnji tabeli je prikazano povprečno število uporabnikov pomoči na domu za obdobje, ki ga spremljamo v CPD Klas.

Tabela: Pregled povprečnega števila uporabnikov v obdobju 2004 – prvo polletje 2013

OBČINA	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Prvo polletje 2013
MO Nova Gorica	99	123	135	160	196	200	196	212	204	191
Brda	14	19	24	29	29	33	36	43	48	45
Šempeter-Vrtojba	18	21	29	34	37	40	39	43	46	47
Kanal ob Soči	13	19	17	21	26	31	33	37	36	29
Miren-Kostanjevica	/	7	2	7	17	24	30	35	34	33
Renče-Vogrsko	/	/	/	19	26	30	29	38	36	35
<b>SKUPAJ</b>	<b>144</b>	<b>182</b>	<b>207</b>	<b>270</b>	<b>330</b>	<b>358</b>	<b>363</b>	<b>442</b>	<b>404</b>	<b>380</b>

Tabela: Mesečno število uporabnikov, katerim je bila zagotovljena storitev v prvem polletju leta 2013

Prvo polletje 2013	Nova Gorica	Brda	Kanal	Šempeter-Vrtojba	Miren - Kostanjevica	Renče-Vogrsko	Skupaj
Jan	189	46	32	46	34	39	386
Feb	194	43	31	44	34	35	381
Mar	189	44	28	46	33	34	374
Apr	192	48	27	47	32	33	379
Maj	192	45	26	49	32	35	379
Jun	188	47	28	51	32	33	379
<b>Povp.</b>	<b>191</b>	<b>45</b>	<b>29</b>	<b>47</b>	<b>33</b>	<b>35</b>	<b>380</b>

Opazen je rahel upad povprečnega števila uporabnikov v nekaterih občinah. Predvidevamo, da je temu vzrok situacija v državi in težko finančno stanje ljudi.

#### POMOČ NA DOMU – SOCIALNA OSKBA NA DOMU

Pri starejših se pogosto srečujemo z zdravstveno problematiko, ki je posledica različnih kroničnih bolezni, degenerativnih sprememb, poškodb ali drugih obolenj. Zaradi tega je funkcionalna sposobnost posameznika pogosto zmanjšana, peša pa tudi sposobnost samooskrbe, zaradi česar potrebuje pomoč druge osebe pri izvajanju osnovnih dnevnih opravil, kot so oblačenje, vzdrževanje osebne higiene, pomoč pri gibanju, prehranjevanju in podobno.

Neposredno izvajanje storitve na domu upravičenca opravljajo izvajajo strokovno usposobljene socialne oskrbovalke in oskrbovalci v skladu z etičnimi načeli izvajalcev storitev v socialnem varstvu.

Pravilnik o standardih določa tudi normativ storitve pomoči na domu, in sicer se storitev organizira po naslednjih načelih:

- ugotavljanje upravičenosti, priprava dogovora o izvajanju storitve, organizacija ključnih članov okolja in začetno srečanje: en strokovni delavec na 200 upravičencev;
- vodenje storitve, koordinacija izvajalcev in njihovo usmerjanje, sodelovanje z upravičenci pri izvajanju dogovora in pri zapletenih življenjskih situacijah upravičencev: 0,5 strokovnega delavca na 20 neposrednih izvajalcev;
- neposredno izvajanje storitve na domu upravičenca: povprečno 110 ur učinkovitega dela na mesec. Zaradi posebnosti naselja ali posebne obravnave upravičenca lahko občina dovoli odstopanje od normativno določenega števila učinkovitih ur.

## SEDANJA ORGANIZIRANOST DELA V CPD KLAS

Območje delovanja Centra za pomoč na domu Klas sovпада z območjem Upravne enote Nova Gorica. Center za pomoč na domu Klas zagotavlja storitve pomoči na domu za naslednje lokalne skupnosti:

1. Mestno občino Nova Gorica
2. Občino Brda
3. Občino Kanal ob Soči
4. Občino Šempeter-Vrtojba
- 5. Občino Miren – Kostanjevica**
6. Občino Renče - Vogrsko.

CPD Klas zagotavlja storitve pomoči na domu v MO Nova Gorica 7 dni v tednu od 6.00 do predvidoma 22.00 ure. V Občini Šempeter-Vrtojba od 01.07.2010 zagotavljamo storitve pomoči na domu vse dni v letu od 6.00 ure do 16.00 ure. V Občini Brda od 01.03.2011 zagotavljamo storitve pomoči na domu vse dni v letu od 6.00 ure do 16.00 ure. V ostalih občinah pa le 5 dni v tednu (delovne dneve) od 6.00 do predvidoma 15.00 oziroma 16.00 ure. Vendar po podatkih ankete zadovoljstva uporabnikov v letu 2012, se ugotavlja potreba tudi v teh občinah, da se storitve organizira tudi med vikendi in prazniki. Pogovori o tem že tečejo v Občini Miren-Kostanjevica.

## CENA STORITVE POMOČI NA DOMU

Cena storitev pomoči na domu se oblikuje na osnovi določil Pravilnika o metodologiji oblikovanja cen socialno varstvenih storitev ter jo sprejme in potrди občina v kateri se storitev izvaja. Poleg normativno določenih izhodišč tako glede osebnih dohodkov kot tudi materialnih stroškov, je pomembno tudi izhodišče, da mora občina zagotavljati pokrivanje najmanj 50% ekonomske cene.

Zahvala vsem občinam, da znajo prisluhniti razvoju programa pomoči na domu in z visoko subvencijo k ceni storitve omogočijo dostopno ceno za uporabnike, ki je v današnjih težkih časih, še kako pomembna.

Nekateri uporabniki so po *Uredbi o merilih za določanje oprostitev pri plačilih socialno varstvenih storitev* deležni dodatnih oprostitev pri plačilu storitve. Plačajo le določen del cene storitve ali pa so plačila storitve v celoti oproščeni. Vlogo za oprostitev vloži upravičenec na krajevno pristojni Center za socialno delo.

V spodnji tabeli je prikazana višina ni prispevka uporabnika za uro storitve pomoči na domu za leto 2013.

Tabela: Cena ure storitve pomoči na domu za uporabnika (avgust 2013)

Občina	Cena storitve za uporabnika / na uro
BRDA	5,11 EUR
KANAL OB SOČI	5,42 EUR
* MO NOVA GORICA	4,17 EUR*
RENČE – VOGRSKO	3,85 EUR
**ŠEMPETER – VRTOJBA	3,10 EUR
MIREN-KOSTANJEVICA	4,00 EUR

\*Cena se poviša za 40% za storitve opravljene na dan nedelje in 50% za storitve opravljene na dan praznika; in sicer samo za stroške dela.

\*\*Cena se poviša za 40% za storitve opravljene na dan nedelje in 50% za storitve opravljene na dan praznika.

#### IZVAJANJE POMOČI NA DOMU PO POSAMEZNIH OBČINAH

Spodnja tabela prikazuje primerjalno za vse občine, ki jih pokriva CPD Klas, povprečno število uporabnikov pomoči na domu za prvo polletje leta 2013 in opravljeno število učinkovitih ur po posameznih sklopih storitve PND ter skupaj vse ure.

Tabela: Izvajanje storitev PND v posameznih občinah v prvem polletju 2013

URE - SOCIALNO VARSTVENE STORITVE POMOČI DRUŽINI NA DOMU							
Prvo polletje 2013	POVPREČNO ŠT. UPOR.	GOSPODINJSKA POMOČ	POMOČ PRI TEM. DNEVNIH OPRAVILIH	POSS	EFEKTIVNE URE PO IR	SESTANIKI, SUPERVIZIJA	SKUPAJ VSE URE
OBČINA							
1	2	3	4	5	6=3+4+5	7	8=6+7
MO NOVA GORICA	191	7.030,16	10.889,00	822,00	18.741,66	1.344,00	20.085,66
BRDA	45	1.829,75	969,25	454,25	3.253,25	168,00	3.421,25
ŠEMPETER-VRTOJBA	47	2.007,75	674,00	124,75	2.806,50	96,00	2.902,50
KANAL	29	1.027,75	455,75	111,50	1.595,00	108,00	1.703,00
MIREN-KOSTANJEVICA	33	1.463,75	822,50	370,00	2.656,25	120,00	2.776,25
RENČE-VOGRSKO	35	1.245,25	973,75	216,50	2.435,50	168,00	2.603,50
<b>SKUPAJ</b>	<b>380</b>	<b>14.604,41</b>	<b>14.858,50</b>	<b>2.099,00</b>	<b>30.488,16</b>	<b>2.004,00</b>	<b>33.492,16</b>

Dejstvo je, da uporabniki v največji meri koristijo pomoč pri temeljnih dnevni opravilih ter gospodinjsko pomoč. Dejstvo je tudi, da je delež delno pomičnih ali nepomičnih uporabnikov vedno večji. Obiski pri uporabniku so vnaprej dogovorjeni in praviloma niso krajši od 30 minut na dan.

Ugotavljamo, da se močno povečujejo potrebe po pomoči v popoldanskem oz. večernem času. Vse več je povpraševanja po pomoči med vikendi. Toda potrebni bodo dodatni človeški

resursi za zagotavljanje storitve vsem, ki to pomoč dejansko potrebujejo. Prav tako tudi ključni pripomočki za delo (vozila, transportne posode, zaščitna sredstva, izobraževanje, ipd), omogočajo to storitev vsem.

V občini Miren-Kostanjevica je v septembru podalo 6 uporabnikov pisno izjavo o potrebi po pomoči med vikendi in prazniki (izjave prilagamo, imena in priimke ter njihov podpis je shranjen v arhivu CPD) in sicer:

Oseba 1	1,5 ure zjutraj pri pomoči pri temeljnih dnevnih opravilih in gospodinjski pomoči
Oseba 2	občasno jutranja pomoč (okviren obseg 1 ura) pri temeljnih dnevnih opravilih in dostavi toplega obroka
Oseba 3	1,5 ure zjutraj ter 1 ura popoldan pri gospodinjski pomoči in ohranjanju socialnih stikov
Oseba 4	dostava toplega obroka
Oseba 5	dostava toplega obroka in postrežba ter gospodinjska pomoč (okvirno 0,5 ure)
Oseba 6	1 ura zjutraj pri pomoči pri temeljnih dnevnih opravilih ter 1 ura popoldan pri postrežbi toplega obroka in oskrbi

Skupaj EF: 9 ur, kar pomeni poln delovni dan 1 oskrbovalke.

Pripravila:

Jelka Humar, univ.dipl.soc.del.

strokovna delavka-vodja CPD Klas